

Sygn. akt II Cz 2005/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Iwona Siuta (spr.)

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 października 2014 r. w S.

sprawy z wniosku Centrum Budowlanego (...) I. S. (1), S. P., (...) Spółki Jawnej w S. S.

z udziałem J. S. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o udzielnie zabezpieczenia roszczenia przed wytoczeniem powództwa

na skutek zażaleń uczestników J. S. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 16 lipca 2014 r. sygn. akt I Co 178/14

postanawia:

oddalić zażalenia.

SSO Sławomir Krajewski SSO Małgorzata Grzesik SSO Iwona Siuta

Sygn. akt II Cz 200514

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. I Co 178/14 w punkcie 1 postanowienia udzielił uprawnionemu zabezpieczenia roszczenia o uznanie za bezskuteczne wobec uprawnionego: umowy sprzedaży (...) udziałów w (...) Spółce z o.o. w S. zawartej w dniu 19 lipca 2013 r. przez A. D. (1) i J. S.; umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w S. zawartej w dniu 24 października 2013 r. przez A. D. (1) i J. S.; umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w S. zawartej w dniu 24 października 2013 r. przez A. D. (1) i (...) Spółki z o.o. w S. poprzez ustanowienie:

a. zakazu zbywania i obciążania przez uczestniczkę J. S. 490 udziałów w spółce (...) Spółce z o.o. w S.

b. zakazu zbywania i obciążania przez uczestniczkę J. S. lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi KW nr (...);

c. zakazu zbywania i obciążania przez uczestniczkę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi KW nr (...).

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, iż przesłanki udzielenia zabezpieczenia zostały przez ustawodawcę przewidziane w art. 730 k.p.c. i nast., w myśl których strona winna uprawdopodobnić roszczenie i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przy tym sposoby udzielenia zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych określa art. 755 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu przedłożone przez uprawnionego dokumenty stanowiły wystarczające uprawdopodobnienie tego, że dłużnik dokonując oznaczonych we wniosku czynności prawnych z udziałem obowiązanych mógł działać ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Nadto, że skutek dokonania czynności zmniejszyła się wypłacalność dłużnika i to w stopniu utrudniającym egzekucję innym wierzycielom. Uprawdopodobnione zostało, że wnioskująca jest wierzycielem A. D. (1), a dłużnik pozostaje z uczestnikami w bliskich stosunkach. Ta ostatnia zależność uzasadnia domniemanie istnienia po stronie obowiązanych świadomości pokrzywdzenia wierzycieli. Ww. okoliczności stanowiły łącznie podstawę do uprawdopodobnienia roszczenia. Sąd Rejonowy uznał również, że uprawniony ma interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia, gdyż ewentualne dalsze rozporządzenie nieruchomością przez obowiązanych utrudniłoby prowadzenie egzekucji. Obowiązani byli stroną czynności prawnych, które według uprawnionego zmierzały do pozbawienia wierzycieli możliwości zaspokojenia, a przy tym, są związane z osobą dłużnika. Należało uznać za wiarygodne podejrzenie, iż mogą podjąć dalsze czynności utrudniające egzekucję.

Reasumując Sąd Rejonowy postanowił o częściowym uwzględnieniu wniosku poprzez ustanowienie dla obowiązanych opisanych wyżej zakazów.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiedli uczestnicy zaskarżając je w części, tj. co pkt 1. Wnieśli o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku o zabezpieczenie ewentualnie ograniczenie zabezpieczenia do zakazu zbywania przez (...) sp. z o.o. lokalu mieszkalnego położonego S., ul. (...). (...). Ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu pełnomocnik uczestników zarzucił naruszenie art. 730¹ k.p.c. poprzez udzielenie zabezpieczenia roszczenia pomimo nieuprawdopodobnienia roszczenia, braku interesu prawnego w udzielaniu zabezpieczenia, nadto nieracjonalnie wysokie zabezpieczenie w stosunku do wartości przedmiotu sporu między wnioskodawcą a A. D. (1). Zdaniem załających nie zachodzi obawa uniemożliwienia lub poważnego utrudnienia wykonania ewentualnego wyroku korzystnego dla wnioskodawcy wobec A. D. w sprawie o sygn. akt X GNc 1938/13, a nadto, brak świadomości o istnieniu jakichkolwiek zobowiązań wobec wnioskodawców, ograniczaniem jej wolności gospodarczej i możliwości swobodnego podejmowania decyzji.

W uzasadnieniu w pierwszej kolejności podniesiono, iż pełnomocnictwo załączone do wniosku nie uprawnia pełnomocnika do działania w mieniu spółki jawnej, gdyż podpisane zostało przez I. S. (2), a z treści pełnomocnictwa wynika, że upoważniła ona radcę prawnego do działania w swoim imieniu, a nie w imieniu spółki.

Dalej wskazano, iż w sprawie A. K. i M. C. c/a A. D. strony wstępnie porozumiały się co do zawarcia ugody sądowej, dlatego sąd prowadzący sprawę wyznaczył na dzień 03.09.2014 r., a A. D. dokona zapłaty ugodzonej kwoty jednorazowo w gotówce ok. 90.000 zł, co pokazuje, że dysponuje on znacznymi środkami, wielokrotnie przewyższającymi dochodzoną przez wnioskodawcę kwotę 30.000 zł.

W ocenie załających sąd I instancji nie dokonał analizy przedstawionego materiału dowodowego, a z którego wynika, iż nie ma żadnego długu, gdyż na fakturach i dokumentach nie ma podpisu A. D.. Faktury są sprzedażowe, a podpis (...) i inne podpisy pojawiają się jedynie w miejscu przeznaczonym dla wystawcy faktury, a na żadnej fakturze w miejscu z opisem „Towar i Fakturę odebrałem bez zastrzeżeń” nie ma podpisu A. D..

Odnosząc się do umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. (...). (...) wskazano, iż była ona z zawarta w wykonaniu prawie rok wcześniej zawartej przedwstępnej umowy sprzedaży z dn. 13.12.2012 r. Zawarcie umowy przedwstępnej było przedmiotem kontroli organów skarbowych, które nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. Zawierając umowę

strony nie przypuszczały, że wystąpi spór prawny pomiędzy wnioskodawcą a A. D.. P., jeśli chodzi o transakcję zbycia udziałów, które J. S. nabyła, albowiem uznała, że cena zakupu udziałów jest dla niej korzystna, a sytuacja finansowa spółki rokuje uzyskiwanie dochodów.

Na końcu podkreślono, że nieprawdziwe są twierdzenia zawarte w oświadczeniu M. G. i K.M.. Wobec ww. osób istnieją tytuły egzekucyjne w stosunku do A. D., a prowadzone wobec nich egzekucje okazują się bezskuteczne. Osoby te występują we wszystkich procesach prowadzonych przez A. D., jako świadkowie, nawet w tych, gdzie nie byli uczestnikami danych zdarzeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenia uczestników nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy ustosunkowując się do zarzutu załączonych dotyczącego braku umocowania r. pr. A. M. (1) do działania w imieniu wnioskodawcy w niniejszej sprawie uznał, iż zarzut ten jest całkowicie niezasadny. Co prawda z załączonego do akt sprawy dokumentu pełnomocnictwa wynika, iż zostało ono podpisane przez I. S. (1), a w jego treści wskazano, iż pełnomocnictwo udziela ona do „reprezentowania mnie” (k.7). Jednakże zważywszy, że I. S. (1) jest współnikiem jawnej będącej w niniejszej sprawie wnioskodawcą, a nadto na dokumencie tym widnieją pieczęcie spółki, przyjąć należało, iż niewątpliwie udzielając pełnomocnictwa r. pr. A. M. (1) działała ona w imieniu spółki, do czego w świetle załączonego do akt sprawy wydruku (...) była upoważniona, albowiem jak współnik jest ona uprawniona do reprezentowania spółki samodzielnie (k.9).

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania zażalenia wskazać należy, iż zgodnie z art. 730 k.p.c., w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia (§1). Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku (§2). W myśl art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, który stosownie do dyspozycji § 2 powyższego artykułu, istnieje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, iż uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym oznacza, że uprawniony przedstawił i należyte uzasadnił twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Przyjmuje się także, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli prima facie (tj. na pierwszy rzut oka) istnieje znaczna szansa na jego istnienie. Wprawdzie ów prima facie wniosek może okazać się fałszywy w trakcie dalszej analizy stanu faktycznego i prawnego, jednakże istotą postępowania zabezpieczającego jest to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego a możliwość dojścia, w wyniku pełnego postępowania, do wniosku o niezasadności roszczenia, jest oczywistym założeniem tej instytucji.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowody Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, iż Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że w niniejszej sprawie spełnione zostały wszelkie przesłanki uzasadniające udzielenia zabezpieczenia.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy godzi się zauważyć, iż warunkiem skutecznego wywiedzenia powództwa o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela jest m.in. ustalenie, że osoba trzecia wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, przy czym jeżeli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela (art. 527 k.c.).

W ocenie Sądu II instancji wnioskodawca w przedmiotowej sprawie uprawdopodobnił wystąpienie takich okoliczności. Z załączonych do akt sprawy dokumentów w postaci umowy sprzedaży udziałów w spółce (...) (...) sp. z o.o. (k.54-55) a także odpisów ksiąg wieczystych o nr (...) (k.40-44) oraz (...) (k.45-53) jednoznacznie wynika, iż

A. D. (1) w krótkim okresie czasu wyzbył się należących do niego składników majątkowych o znacznej wartości. Przy czym zbycie tych składników nastąpiło na rzecz spółki, której jest on prezesem, a także na rzecz J. S., która wedle informacji wynikających z (...) (...) była pełnomocnikiem tego przedsiębiorstwa, nadto z oświadczeń M. G. (2) i K. M. wynika, iż pozostawała ona w bliskich stosunkach z A. D. (1). Powyższe implikuje wniosek, że domniemywać należy, iż podmioty na rzecz których nastąpiło zbycie opisanych we wniosku składników majątkowych wiedziały o sytuacji A. D. (1) a także o tym, że jego działanie ma miejsce z pokrzywdzeniem wierzycieli. Niewątpliwie przy tym wierzyciel uprawdopodobnił, iż działanie A. D. (1) miałyby nosić znamiona działania z pokrzywdzeniem wierzycieli, albowiem z załączonych do akt sprawy dokumentów w postaci faktur VAT i dokumentów WZ (k.12-38) wynika, że wyżej wymieniony zawarł z wnioskodawcą wiele umów, z których wedle twierdzeń wnioskodawcy się nie wywiązał, w wyniku czego powstała wierzytelność znacznej wysokości. Przy tym z zaświadczenia wystawionego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) Ł. N. z dnia 06 grudnia 2013 r. wynika, iż w postępowaniu zabezpieczającym toczącym się przeciwko A. D. (1) z ruchomości, rachunków bankowych, wierzytelności i innych praw majątkowych pozostaje bezskuteczne (k.61).

W tych okolicznościach zdaniem Sądu Odwoławczego, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala na przyjęcie, iż zgłoszone przez wnioskodawcę dowody, oceniane prima facie, uprawdopodobniają dochodzone roszczenie.

Jednocześnie nie budzi najmniejszych wątpliwości Sądu Okręgowego okoliczność, iż wnioskodawca posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Już z treści ksiąg wieczystych załączonych do akt sprawy wynika, iż przeciwko A. D. (1) toczy się wiele postępowań egzekucyjnych, w których liczni wierzyciele dochodzą należnych im roszczeń. Przy tym jak już wyżej wskazano, dłużnik nie posiada majątku z którego mogłaby być prowadzona skuteczna egzekucyjna, albowiem niemalże całym swym majątkiem odznaczającym się większą wartością rozporządził na rzecz uczestników J. S. i spółki (...). W tych okolicznościach oczywistym jest, iż wnioskodawca posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem opisane w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia składniki majątkowe, w przypadku uwzględnienia powództwa o uznanie czynności za bezskuteczne, mogą w przyszłości stanowić dla wnioskodawcy jedyną realną możliwość realizacji zapadłego w sprawie XGC 179/14 rozstrzygnięcia, w przypadku uwzględnienia przez sąd powództwa o zapłatę.

Nie budzi zastrzeżeń Sądu Odwoławczego również sposób zabezpieczenia przyjęty przez Sąd I instancji, w szczególności bowiem ocenić należało, iż w świetle ogółu okoliczności faktycznych rozpoznawanie sprawy, nie sposób uznać takiego zabezpieczenia za obciążające obowiązanego ponad miarę.

Godzi się zauważyć, iż ustawodawca w dyspozycji art. 730¹ § 3 k.p.c. przewidział, że przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Uwzględniając, iż A. D. (1) posiada znaczne długi, które są przedmiotem licznych postępowań egzekucyjnych, Sąd II instancji stwierdził, iż jedynie zabezpieczenie poprzez zakaz zbywania i obciążania wszystkich składników majątkowych opisanych w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia, w przypadku ewentualnej egzekucji umożliwi zaspokojenie roszczeń wnioskodawcy. Co prawda nie sposób nie zauważyć, iż roszczenia wnioskodawcy opiewa na kwotę niespełna 30.000 zł, tymczasem majątek będący przedmiotem zabezpieczenia posiada wielokrotnie wyższą wartość. Tym niemniej jednak nie można tracić z pola widzenia i tej okoliczności, iż w przypadku egzekucji prowadzonej z każdego z tych składników majątkowych, nie będzie tak, iż cała uzyskana suma zostanie przeznaczona wyłącznie na zaspokojenie wierzytelności wnioskodawcy, lecz będzie ona podzielona również pomiędzy innych wierzycieli A. D. (1). Co zaś w ocenie Sądu powoduje, iż udzielenie zabezpieczenia poprzez zakaz zbywania i obciążania tylko jednego z przedmiotowych składników majątkowych mogłoby się w okolicznościach rozpoznawanej sprawy okazać niewystarczające.

Uwzględniając powyższe oraz mając na uwadze merytoryczną poprawność zaskarżonego postanowienia, jak i jego zgodność z normami procedury cywilnej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

(...)

(...)

Z/

(...)

(...)

(...)

(...)